

Guidelines for Internal Supervision Using the Professional Learning Community Process in Thungsong School the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat

Suparada Khamkeaw^{1*} Boonlert Wiraponkan¹ Pricha Samakkhi¹ and Apijit Nanakorn¹

¹ Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand

* Corresponding author. E-mail: suparada@thungsong.ac.th

ABSTRACT

This research aimed to (1) study the internal supervision situation, (2) study the internal supervision approach using the professional learning community process, and (3) present and evaluate the internal supervision approach using the professional learning community process. This research employed qualitative research methodology. Data were collected through in-depth interviews with 15 stakeholders, 5 informants, and focus group discussions with 7 experts. Data were analyzed inductively. The result of the study found that: 1) The educational institution has an unsystematic internal supervision system. Teachers demonstrate insufficient readiness for supervision, possess limited understanding of the internal supervision process, and lack regular meetings to address problems and establish priorities. Internal supervision does not proceed according to the planned calendar. 2) Guidelines for internal supervision using the professional learning community process include, (1) study of current conditions problems and needs teachers work together to analyze the causes of problems, design a learning management plan organize meetings for teachers and related personnel, analyze the suitability of tools used in supervision, summary of problems found, (2) planning and determining options together they determine the content and methods of supervision, prepare supervision plans and supervision schedules, define the tools used for reflection, prepare a supervisory design report, (3) internal supervision operations conduct supervision by observing teaching in the classroom and evaluating the quality of teaching, student participation evaluate student work and achievement reflect on the results of supervision and prepare a supervision report, (4) evaluation and reporting participate in exchanging opinions, suggestions, and analyzing the results of the supervision report to find advantages and areas that should be developed in the next supervision session. Prepare a supervision report indicating successful areas and areas that need correction. 3) From the presentation of the guidelines, the experts concluded that they are appropriate, feasible, and useful and can be applied.

Keywords: Guidelines for Internal Supervision, Professional Learning Community Process, Thungsong School

แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

ศุภรดา ขำแก้ว^{1*} บุญเลิศ วีระพรภานต์¹ ปรีชา สามัคคี¹ และ อภิจักร์ ณ นคร¹

¹ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: suparada@thungsong.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการนิเทศภายใน (2) ศึกษาแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (3) นำเสนอและประเมินแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก จำนวน 5 คน สนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน วิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย ผลการศึกษพบว่า 1) สภาพการนิเทศภายในของสถานศึกษามีการนิเทศภายในที่ไม่เป็นระบบ ขาดความพร้อมในการรับการนิเทศ ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายใน และขาดการรับทราบปัญหาและวิธีแก้ไขการนิเทศภายในไม่เป็นไปตามปฏิทินที่วางไว้ 2) แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ครูร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ จัดประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ สรุปปัญหาที่พบ (2) การวางแผนและกำหนดทางเลือก ร่วมกันกำหนดเนื้อหาและวิธีการการนิเทศ จัดทำแผนการนิเทศและตารางการนิเทศ กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผล จัดทำรายงานการออกแบบการนิเทศ (3) การปฏิบัติการนิเทศภายใน ดำเนินการนิเทศโดยการสังเกตการสอนในห้องเรียนประเมินคุณภาพการสอน การมีส่วนร่วมของนักเรียน ประเมินผลงานและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สะท้อนผลที่เกิดจากการนิเทศและจัดทำรายงานการนิเทศ (4) การประเมินและรายงานผล ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ผลรายงานการนิเทศ เพื่อหาข้อดี ข้อควรพัฒนาในการนิเทศครั้งต่อไป จัดทำรายงานการนิเทศระบุส่วนที่ประสบผลสำเร็จและส่วนที่ต้องแก้ไข 3) ผลการนำเสนอแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มเห็นเป็นเอกฉันท์ว่ามีความเหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

คำสำคัญ: การนิเทศภายใน, กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, โรงเรียนทุ่งสง

© 2025 JAE: Journal of Applied Education

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเน้นการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และมีการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ การบริหารการศึกษามีเป้าหมายหลักที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) โรงเรียนจะมีคุณภาพด้านการจัดการศึกษาหรือไม่นั้นสามารถสะท้อนผ่านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การนิเทศภายในจึงเกิดขึ้นเพื่อตอบโจทย์ในการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และให้คำแนะนำปรับปรุงกระบวนการทำงานต่าง ๆ ภายในองค์กร โดยเน้นการพัฒนาจากภายในมากกว่าการควบคุมจากภายนอก การนิเทศภายในโรงเรียนอาศัยความร่วมมือจากผู้บริหาร ครู และบุคลากรเพื่อร่วมกันพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งการนิเทศภายในโรงเรียนช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาวิชาชีพ โดยต้องปฏิบัติเป็นระบบและเน้นการช่วยเหลือสนับสนุนมากกว่าการบังคับ

(กฤตนิย เจริญสุข, 2562) ซึ่งการนิเทศการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาครูและนักเรียน แต่การนิเทศภายในโรงเรียนยังขาดความเป็นระบบ ซึ่งเกิดจากการขาดทักษะและทัศนคติที่ดีต่อการนิเทศ รวมถึงข้อจำกัดด้านงบประมาณและจำนวนศึกษานิเทศก์ที่ไม่เพียงพอ (ฐาปนา จ้อยเจริญ, 2563) การนิเทศภายในเป็นกระบวนการหนึ่งที่ใช้ในการส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบ และพัฒนาคุณภาพการทำงานของครูในด้านการจัดการเรียนการสอนผ่านกระบวนการคิด และแก้ปัญหาาร่วมกัน เรียกกระบวนการนี้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ซึ่งเป็นแนวทางที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะการสอนของครู โดยผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งช่วยให้ครูผู้สอนสามารถปรับปรุงการสอนให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง (จตุรงค์ ธนะสีลังกูร, 2565) ผ่านการร่วมมือและสะท้อนคิดร่วมกันระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา ช่วยให้ครูมีโอกาสเรียนรู้จากกันและกัน แบ่งปันประสบการณ์ และปรับปรุงทักษะการสอนเมื่อครูและบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง คุณภาพการเรียนการสอนก็จะเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนดีขึ้นตามไปด้วย

โรงเรียนทุ่งสง เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษที่มีปัญหาผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ เป็นผลมาจากปัญหาด้านการนิเทศติดตามที่ไม่เป็นระบบ บุคลากรขาดความร่วมมือด้านการนิเทศภายใน เช่น ขาดแคลนบุคลากร ขาดความรู้และเครื่องมือ ขาดการประสานงานและงบประมาณ ทำให้การนิเทศเป็นไปในลักษณะของการประเมินมากกว่าการพัฒนาครู ส่งผลให้ครูขาดความมั่นใจและมองว่าการนิเทศเป็นการจับผิดมากกว่าการช่วยเหลือ และอีกปัญหาหนึ่งที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ต่ำ คือการไม่ติดตามผลหรือการปรับปรุงกระบวนการสอนตามข้อเสนอแนะจากการนิเทศ การส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูจึงเป็นแนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม เป็นการทำงานร่วมกัน ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแนวทางการสอนระหว่างครู ช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงและพัฒนาวิธีการสอนของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ช่วยให้ครูสามารถสะท้อนผลการสอนและปรับปรุงการเรียนการสอนตามข้อเสนอแนะและประสบการณ์ที่ได้จากการร่วมมือในกลุ่ม (กลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนทุ่งสง, 2566) ดังนั้น การนิเทศภายในของโรงเรียนทุ่งสงควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้เป็นระบบ โรงเรียนทุ่งสงต้องมีการปรับปรุงระบบและพัฒนาระบบการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพโดยวางแผนที่ชัดเจนตรงกับประเด็นปัญหาและความต้องการที่แท้จริง มีการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา จะช่วยให้การนิเทศภายในเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
3. เพื่อนำเสนอและประเมินแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการ ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนทุ่งสง ประกอบด้วย ผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยคัดเลือกโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม สำหรับแนวคิด จุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ของการศึกษามีข้อมูลให้ศึกษาในระดับลึก และสามารถสะท้อนความเป็นจริงได้ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 15 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้ากลุ่มงาน และครูโรงเรียนทุ่งสง โดยทุกตำแหน่งมีอายุงาน 3 ปีขึ้นไป

1.2 ขั้นตอนการศึกษานวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน มาจากการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย

ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มงานสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หัวหน้ากลุ่มงานนิเทศภายใน และนักวิชาการด้านการบริหารการศึกษาศึกษา

1.3 ขั้นตอนการนำเสนอแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา นักวิชาการด้านการบริหารการศึกษาศึกษา นิเทศก์ สพ.นศ 4 และหัวหน้ากลุ่มงานสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพการนิเทศภายใน ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์สภาพการนิเทศ มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ คือ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนิเทศภายใน 2) กำหนดประเด็นเพื่อร่างแบบสัมภาษณ์การนิเทศภายในของโรงเรียนทุ่งสง 3) นำร่างแบบสัมภาษณ์ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ 4) นำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม รวมถึงความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดค่าดัชนี คือ ค่า IOC และตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา ครอบคลุมของเนื้อหา โดยผู้วิจัยได้เลือกผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ซึ่งได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 5) ปรับร่างแบบสัมภาษณ์การนิเทศภายในเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์เชิงลึกฉบับสมบูรณ์

2.2 ขั้นตอนการศึกษานโยบายการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) ร่างแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) นำร่างแบบสัมภาษณ์ที่ได้ ให้ที่ปรึกษาตรวจสอบและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ 3) นำร่างแนวทางไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงตรงตามเนื้อหา 4) นำร่างแนวทางที่ได้ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.3 ขั้นตอนการนำเสนอและประเมินแนวทาง ใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบประเมินการสนทนากลุ่ม มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ คือ 1) นำร่างแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ได้จากการร่างแบบมาจัดทำเป็นแบบประเมินมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ 2) นำแบบประเมินที่ได้ ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง 3) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ พร้อมทั้งตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์อีกครั้ง 4) นำข้อคำถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ แล้วจึงทำเป็นฉบับจริงปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ จัดทำเป็นฉบับจริงเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ และ 5) แบบสนทนากลุ่มใช้ร่างแบบแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการให้ความเห็น ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ 1) เก็บรวบรวมข้อมูลการนิเทศภายในของสถานศึกษา 2) เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก มีขั้นตอน คือ (1) เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พิจารณาว่าผู้ให้ข้อมูลมีความเหมาะสมหรือไม่ มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการหรือไม่ (2) ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งสง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการนิเทศภายในของโรงเรียน (3) ขึ้นแนะนำตัว ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล กำหนดวัน เวลาในการสัมภาษณ์ (4) สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องรายบุคคล เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในของโรงเรียนทุ่งสง โดยให้ความสำคัญกับความเห็นของผู้ให้ข้อมูล มีประเด็นในการสัมภาษณ์ที่ชัดเจน ในการสัมภาษณ์ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ซึ่งถือว่าเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการสัมภาษณ์ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพ

3.2 ขั้นตอนการศึกษานโยบาย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ 1) เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการพิจารณาว่าผู้ให้ข้อมูลนั้นมีความเหมาะสม มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการ สามารถตอบปัญหาที่เกี่ยวข้องได้ 2) ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มงานนิเทศภายใน และนักวิชาการด้านการบริหารการศึกษาศึกษา เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) ขึ้นแนะนำตัว ผู้วิจัยส่งเอกสารขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล กำหนดวัน เวลาในการสัมภาษณ์ 4) สัมภาษณ์รายบุคคล

เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับร่างแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยตรงกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3.3 ขั้นตอนนำเสนอและประเมินแนวทาง ในการจัดประชุมสนทนากลุ่ม เสนอและประเมินแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะมีกระบวนการ คือ 1) ผู้วิจัยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) ทำหนังสือแจ้งไปยังผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม พร้อมด้วยร่างแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) ดำเนินการประชุมสนทนากลุ่มเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะ ในวันที่ 11 ธันวาคม 2567 เวลา 13.00 น. 4) บันทึกความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยใช้การเข้ารหัสแบบเปิด (Open Coding) ตามแนวทาง Strauss & Corbin (1998) และจัดการสนทนากลุ่ม ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย โดยการนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกเพื่อนำมาตีความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมมาได้ เมื่อประเด็นใดไม่ชัดเจนต้องเก็บข้อมูลเพิ่มเติม และนำข้อมูลเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์สรุปผล เพื่อหาความเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี

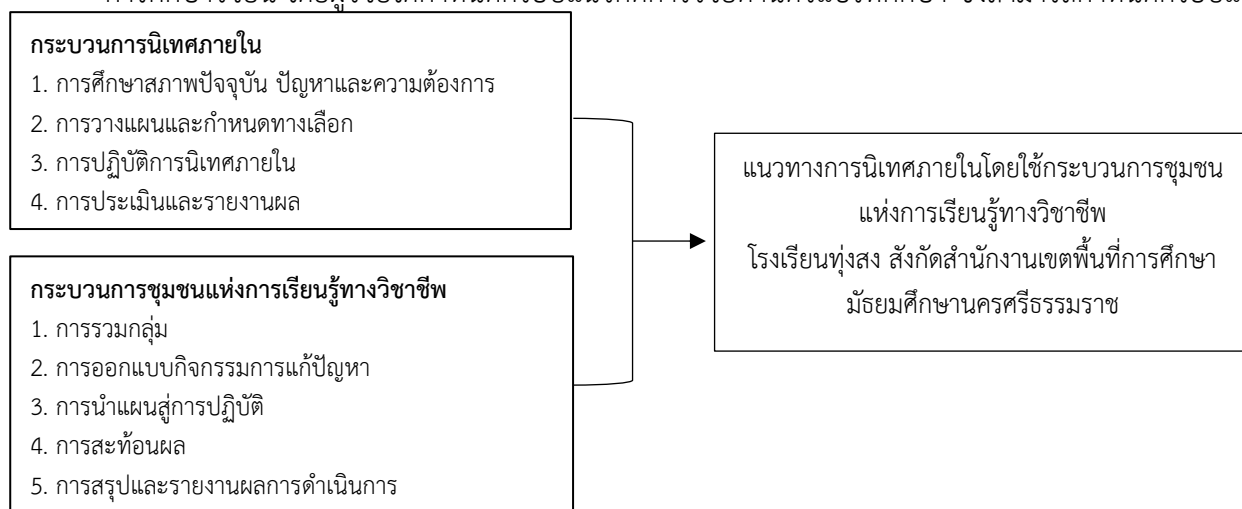
4.1 การศึกษาสภาพการนิเทศภายใน ดังนี้ 1) ดำเนินการนำรายละเอียดจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน ในการจัดทำแบบสัมภาษณ์แนวทางการผู้วิจัยนิเทศภายใน และนำผลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง แยกเป็นประเด็น ๆ รวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลในแต่ละแนวทาง 2) นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะ 3) ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำเสนอในการสนทนากลุ่ม

4.2 การศึกษาแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้ 1) ผู้วิจัยดำเนินการนำรายละเอียดจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพในการจัดทำร่างแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สร้างเป็นแนวทางตามผลการสัมภาษณ์ 2) นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา 3) ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะเพื่อเตรียมนำเสนอในการประชุมสนทนากลุ่ม

4.3 การนำเสนอและประเมินแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของแนวทาง จากนั้นปรับปรุงแก้ไข ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและจัดทำแนวทางฉบับสมบูรณ์ สรุปผลและนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยด้านตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งสามารถกำหนดกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษา พบว่า

1. สภาพการณ์ในโรงเรียนท่งสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาสภาพการณ์ในโรงเรียน ได้แก่ รองผู้อำนวยการโรงเรียน (D) จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ (A) จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มงาน (AH) จำนวน 2 คน และครูโรงเรียนท่งสูง (T) จำนวน 11 คน พบว่า ผู้เกี่ยวข้องทั้ง 15 คน มีความเห็นว่าสภาพการณ์ในโรงเรียน สรุปลงได้ 4 ด้าน รายละเอียด ดังนี้

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ พบว่า การนิเทศภายในของโรงเรียนยังไม่เป็นระบบ ครูไม่มีเวลาและความพร้อม ขาดความเข้าใจในกระบวนการนิเทศ และขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายใน โรงเรียนยังไม่มีโครงสร้างการนิเทศที่ชัดเจน และบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องยังไม่ชัดเจน โรงเรียนควรสอบถามความคิดเห็นจากครู นักเรียน และผู้ปกครองเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสำหรับการปรับปรุง ประชุมและอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการนิเทศ การวางแผน และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการนิเทศภายใน การวางแผนการดำเนินการนิเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จะทำให้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้เป็นไปตามเป้าหมาย ผู้บริหารและบุคลากรจะต้องประชุม PLC วางแผนร่วมกัน ในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นดังนี้

“ผมมีความเห็นว่า การนิเทศภายในไม่เป็นระบบและขาดความต่อเนื่อง” T1 (20 มิถุนายน 2567)

“ดิฉันมีความเห็นว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรได้รับการประชุมชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการ การวางแผน สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการนิเทศ” T2 (21 มิถุนายน 2567)

“ผมมีความเห็นว่า ผู้บริหารควรจัดประชุมเพื่อรับรู้ปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของการวิเคราะห์ปัญหา ร่วมกัน” AH1 (3 กรกฎาคม 2567)

1.2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก สภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศภายใน สถานศึกษา พบว่า ควรประชุมร่วมกันระหว่างฝ่ายบริหาร คณะกรรมการฝ่ายงานวิชาการ หัวหน้างานนิเทศ สร้างความเข้าใจให้กับครู และบุคลากร จัดตารางการนิเทศ กำหนดปฏิทิน และมอบหมายหน้าที่ในการนิเทศ ผลการดำเนินการเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศภายใน โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้แบ่งกลุ่มและตั้งทีมงานนิเทศภายใน ตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนสำหรับการนิเทศภายใน มีการวางแผนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดตารางเวลาที่เหมาะสม ซึ่งพบว่าการดำเนินการนิเทศไม่เป็นไปตามแผนการนิเทศและการวางแผนการนิเทศไม่สามารถปรับปรุงหรือพัฒนางานได้ เนื่องจากครูขาดการเตรียมความพร้อมในการรับการนิเทศ ขาดความชัดเจนในวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ และข้อเสนอแนะในการวางแผนการนิเทศ ควรมีการอบรมและประชาสัมพันธ์ เพื่อเพิ่มความเข้าใจของครู ปรับเปลี่ยนภาระงานและเวลาของครู เพื่อให้ครูมีเวลาเพียงพอสำหรับการนิเทศ พัฒนารูปแบบวิธีการและเครื่องมือในการนิเทศให้ชัดเจนและเหมาะสม จัดทำแผนการนิเทศและปฏิทินที่เหมาะสม ซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นดังนี้

“ดิฉันมีความเห็นว่า ควรมีการประชุมร่วมกันระหว่างฝ่ายบริหาร คณะกรรมการฝ่ายงานวิชาการ หัวหน้างานนิเทศ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระในการวางแผนการดำเนินการนิเทศ การจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา” D (24 มิถุนายน 2567)

“ดิฉันมีความเห็นว่า กำหนดระยะเวลาในการรับการนิเทศภายใน โดยการกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสม” T3 (25 มิถุนายน 2567)

“ผมมีความเห็นว่า ควรจัดการภาระงานและเวลาของครูให้เหมาะสม โดยอาจต้องพิจารณาเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนภาระงานหรือลดภาระอื่น ๆ เพื่อเพิ่มเวลาให้กับกิจกรรมการนิเทศ” T4 (28 มิถุนายน 2567)

1.3 การปฏิบัติการนิเทศภายใน สภาพการดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศภายใน มีการนัดหมายประชุม พบว่า เพื่อเตรียมการ เพื่อสร้างความเข้าใจ นิเทศตามแผนที่วางไว้ ดำเนินการตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด และใช้เครื่องมือที่กำหนด ผลการดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศภายใน ครูได้รับการนิเทศจากผู้นิเทศที่มีความรู้และความเข้าใจสามารถใช้เทคนิคการนิเทศที่เป็นกัลยาณมิตรในการให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้รับการนิเทศและมีส่วนร่วมในการค้นหาจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของครู ข้อเสนอแนะและแนวทางในการปฏิบัติการนิเทศภายใน ควรสร้างปฏิทินที่สามารถ

ปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการและสถานการณ์จริงของการนิเทศภายใน จัดประชุมและสัมมนาเกี่ยวกับประโยชน์ของการนิเทศภายในกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูให้เหมาะสมกับการนิเทศภายใน ซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นดังนี้

“ดิฉันมีความเห็นว่า ควรประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศภายใน เพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศและใช้เครื่องมือตามที่กำหนด” A (25 มิถุนายน 2567)

“ดิฉันมีความเห็นว่า ควรดำเนินการนิเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันค้นหาจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาปรับปรุงให้ผู้รับการนิเทศ ได้มีแนวทางในการแก้ไขเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน” AH2 (1 กรกฎาคม 2567)

“ผมมีความเห็นว่า ดำเนินการนิเทศภายในไม่เป็นไปตามปฏิทิน การปฏิบัติงานครูขาดความพร้อมเพื่อรับการนิเทศ โดยปรับปฏิทินการนิเทศภายในให้สามารถยืดหยุ่นได้” T5 (2 กรกฎาคม 2567)

1.4 การประเมินและรายงานผล สภาพการดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศภายในมีการประเมินและรายงานผลพบว่า โดยผู้นิเทศบันทึกการนิเทศภายใน ติดตามพฤติกรรม เก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตรวจสอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงกับวัตถุประสงค์ รวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำรายงานสรุปผลการนิเทศภายในให้ผู้รับการนิเทศทราบ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข และสรุปรายงานส่งฝ่ายบริหาร ผลการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินและรายงานผลการนิเทศภายใน ทำให้กลุ่มสาระการเรียนรู้มีข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูแต่ละคน ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และสามารถนำผลที่ได้จากการนิเทศไปปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ จัดทำเอกสารหลักฐาน และข้อเสนอแนะและแนวทางในการประเมินและรายงานผล ควรจัดทำแผนการดำเนินการติดตามผลการนิเทศ รายงานผลการนิเทศต่อผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้ครูมีส่วนร่วมส่งเสริมการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหาร นำข้อสรุปมาประชุมหารือ เพื่อวางแผนแก้ปัญหาและพัฒนาาร่วมกัน ซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นดังนี้

“ดิฉันมีความเห็นว่า บันทึกการนิเทศภายใน ติดตามพฤติกรรม เก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละกลุ่มสาระเพื่อจัดทำรายงานสรุปผลการนิเทศภายใน” T5 (30 มิถุนายน 2567)

“ดิฉันมีความเห็นว่า ครูสามารถนำผลที่ได้จากการนิเทศไปปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองและในกลุ่มสาระการเรียนรู้มีข้อมูลการจัดการเรียนการสอนของครู” D (24 มิถุนายน 2567)

“ผมมีความเห็นว่า ควรจัดทำแผนการดำเนินการติดตามผลการนิเทศ และรายงานผลการนิเทศต่อผู้บริหารและบุคลากรภายในโรงเรียนทราบ” AH2 (1 กรกฎาคม 2567)

2. แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา (D) จำนวน 2 คน หัวหน้ากลุ่มงาน (AH) จำนวน 2 คน และนักวิชาการ (A) จำนวน 1 คน พบว่า ผู้เกี่ยวข้องทั้ง 5 คน มีความคิดเห็นว่าแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สรุปได้ 4 ด้าน รายละเอียดดังนี้

2.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ โดยมีการดำเนินงานดังนี้

สำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอน ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต และการศึกษางานวิจัย ข้อมูลที่ได้ต้องเป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับปัญหาที่ต้องการศึกษา เพื่อนำไปวิเคราะห์และระบุปัญหาในการเรียนการสอน โดยครูในกลุ่มสาระเดียวกันหรือครูในระดับชั้นเดียวกัน มาพูดคุยร่วมกัน (การรวมกลุ่ม) สมาชิกในกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา และร่วมกันออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ (การออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา) จากนั้นจัดประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องก่อนนิเทศการจัดการเรียนการสอน และจัดบันทึกการจัดการเรียนการสอน (การนำแผนสู่การปฏิบัติ) ร่วมกันวิเคราะห์ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการนิเทศและร่วมกันอภิปรายผลการนิเทศ (การสะท้อนผล) สรุปปัญหาที่พบ และบทบาทหน้าที่ของผู้ที่มีส่วน

เกี่ยวข้อง ตารางการนิเทศและสถานที่ที่ใช้ในการนิเทศภายใน (การสรุปและรายงานผลการดำเนินการ) ซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นดังนี้

“ผมมีความเห็นว่า ระบุกลุ่มคนที่จะร่วมกันในการกล่าวถึงสภาพปัญหาปัจจุบัน กำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนในกลุ่มให้ชัดเจน กำหนดความถี่ของเวลาในการรวมกลุ่ม เช่น เดือนละ 1 ครั้ง หรือเทอมละ 1 ครั้ง” D1 (10 กันยายน 2567)

“ดิฉันมีความเห็นว่า วิเคราะห์ปัญหาที่ต้องการแก้ไข โดยใช้ข้อมูลจากการรวมกลุ่มพูดคุยกัน กำหนดเป้าหมายที่

ชัดเจนว่าต้องการแก้ไขปัญหอะไรและผลลัพธ์ที่ต้องการคืออะไร ตั้งวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน” D2 (3 กันยายน 2567)

“ดิฉันมีความเห็นว่า ตรวจสอบแผนการนิเทศที่ได้วางไว้ จัดประชุมครูหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องก่อนปฏิบัติการ

นิเทศ เตรียมเครื่องมือสำหรับการนิเทศ และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการตามกรอบปฏิทินที่วางไว้” AH1 (12 กันยายน 2567)

2.2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก โดยมีการดำเนินงานดังนี้

สำรวจความต้องการ เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาบุคลากรและแก้ไขปัญหาในองค์กร จากนั้นกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน พร้อมเลือกเนื้อหาและวิธีการนิเทศที่เหมาะสม เช่น การบรรยาย การสาธิต หรือการฝึกปฏิบัติ ควรจัดให้มีผู้ดำเนินการนิเทศที่มีความรู้และประสบการณ์ตรงเพื่อให้การนิเทศมีประสิทธิภาพ กำหนดระยะเวลาที่เหมาะสม และติดตามผลลัพธ์หลังการนิเทศโดยใช้เครื่องมือการประเมิน เช่น การสังเกตหรือการสัมภาษณ์ โดยครูมาพูดคุยร่วมกัน กำหนดเนื้อหาและวิธีการดำเนินการนิเทศ (การรวมกลุ่ม) ร่วมกันออกแบบรูปแบบการนิเทศ กำหนดระยะเวลาและปฏิทินในการนิเทศ จำนวนครั้งในการนิเทศ วิธีการวัดผลและประเมินผลการนิเทศ และแต่งตั้งคำสั่งดำเนินการนิเทศ(การออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา) จากนั้นร่วมกันจัดทำแผนการนิเทศของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ของรายบุคคล และกำหนดตารางการนิเทศ (การนำแผนสู่การปฏิบัติ) นำบันทึกผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนมาร่วมกันตรวจสอบรายละเอียดอีกครั้ง (การสะท้อนผล) สรุปผลการวางแผนการนิเทศ กำหนดรายละเอียดกิจกรรม ผู้รับผิดชอบและเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศและจัดทำรายงานการออกแบบการนิเทศเสนอต่อผู้บริหาร (การสรุปและรายงานผลการดำเนินการ) ซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นดังนี้

“ผมมีความเห็นว่า ให้สมาชิกในกลุ่มระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการที่ต้องการแก้ไขในการนิเทศ ใช้เทคนิคการระดมสมอง (Brainstorming) เพื่อรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้น และความต้องการพัฒนาทักษะ” A (7 กันยายน 2567)

“ดิฉันมีความเห็นว่า ควรเริ่มต้นด้วยการระบุปัญหาที่ต้องการแก้ไข กำหนดวิธีการนิเทศที่เหมาะสม เช่น การสอนงานโดยตรง การสังเกตการทำงาน การให้คำปรึกษา และกำหนดเวลา ขั้นตอนการนิเทศอย่างเป็นระบบ เช่น ระยะเวลาในการนิเทศ จำนวนครั้ง วิธีการวัดผลและการประเมินผล” AH2 (3 กันยายน 2567)

“ดิฉันมีความเห็นว่า ผู้นิเทศควรจัดทำรายงานการออกแบบการนิเทศเสนอต่อผู้บริหาร” AH1 (12 กันยายน 2567)

“ดิฉันมีความเห็นว่า ผู้นิเทศควรจัดทำรายงานการออกแบบการนิเทศเสนอต่อผู้บริหาร” AH1 (12 กันยายน 2567)

“ดิฉันมีความเห็นว่า กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผล เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต การประชุมสะท้อนผลและควรมีการบันทึกผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด” D1 (10 กันยายน 2567)

2.3 การปฏิบัติการนิเทศภายใน โดยมีการดำเนินงานดังนี้

ผู้บริหารหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่รับผิดชอบ ร่วมกับครูในการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย เช่น หัวข้อที่ต้องการพัฒนาวิธีการสอน และการประเมินผล ดำเนินการจัดตั้งทีมงานการนิเทศ ประชุมหารือกำหนดวัน เวลา ในการนิเทศ

โดยผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศ (การรวมกลุ่ม) ดำเนินการนิเทศโดยการสังเกตการสอนในห้องเรียน และจัดบันทึกการจัดการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศ ประเมินคุณภาพการสอน การมีส่วนร่วมของนักเรียน เยี่ยมชั้นเรียน ประเมินผลงานและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน (การนำแผนสู่การปฏิบัติ) รวบรวมข้อมูลจากการจัดบันทึก การสังเกต การสัมภาษณ์ จากนั้นจัดคานว้างของสมาชิกในกลุ่มการนิเทศ เพื่อประชุมสะท้อนผลถึงจุดเด่น จุดด้อยที่เกิดจากการนิเทศ เพื่อหาข้อควรปรับปรุงหรือพัฒนา (การสะท้อนผล) สรุปและจัดทำรายงานที่บ่งบอกถึงข้อดี และข้อควรพัฒนาของผู้รับการนิเทศ และสรุปผลการนิเทศให้แก่ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ (การสรุปและรายงานผลการดำเนินการ) ซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นดังนี้

“ดิฉันมีความเห็นว่า ก่อนการนิเทศควรตั้งทีมงานนิเทศที่ประกอบด้วยผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยสมาชิกจะร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา กำหนดเป้าหมาย แลกเปลี่ยนความรู้เพื่อหารูปแบบการนิเทศที่เหมาะสม” AH1 (12 กันยายน 2567)

“ดิฉันมีความเห็นว่า การประเมินคุณภาพการสอนหรือการมีส่วนร่วมของนักเรียน ผู้นิเทศอาจจัดบันทึก หรือ สัมภาษณ์ครูและนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในการเรียนการสอน” AH2 (3 กันยายน 2567)

“ผมมีความเห็นว่า ควรจัดทำรายงานที่มีการสรุปผลการดำเนินงาน อาจมีการระบุปัญหาที่พบ และข้อเสนอแนะในการนิเทศครั้งนั้น ๆ และส่งรายงานสรุปผลการนิเทศไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ” A (7 กันยายน 2567)

2.4 การประเมินและรายงานผล โดยมีการดำเนินงานดังนี้

สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมินการนิเทศ เพื่อจัดทำเครื่องมือการประเมิน และกำหนดปฏิทินการประเมินการนิเทศ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศพูดคุยถึงผลสำเร็จของการนิเทศ ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ (การรวมกลุ่ม) จากนั้นร่วมกันวิเคราะห์บันทึกผลการนิเทศ เปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อหาข้อดี ข้อควรพัฒนาและร่วมกันวางแผนการนิเทศครั้งถัดไป (การออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา) ร่วมกันจัดทำรายงานการนิเทศที่ครอบคลุมทั้งข้อดี ข้อเสีย และข้อเสนอแนะ ปรับปรุงการนิเทศผ่านการประชุมของโรงเรียน และร่วมกันเสนอแนะทางแก้ไขที่เป็นไปได้ (การสะท้อนผล) จัดทำรายงานการนิเทศที่ระบุส่วนที่ประสบผลสำเร็จ และส่วนที่ต้องแก้ไข มีการสรุปผลการนิเทศเป็นภาคเรียนหรือปีการศึกษา และมีการเผยแพร่รายงานการนิเทศผ่านสื่อต่าง ๆ และรายงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อวางแผนแก้ปัญหาและพัฒนาาร่วมกัน (การสรุปและรายงานผลการดำเนินการ) ซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นดังนี้

“ผมมีความเห็นว่า หลังจากนิเทศแล้วควรร่วมแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศ โดยเน้นที่ข้อดี จุดที่ควรพัฒนา และความเหมาะสมของแนวทางการนิเทศ จัดทำข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้” D1 (10 กันยายน 2567)

“ดิฉันมีความเห็นว่า สรุปผลการประเมินการนิเทศที่ได้อย่างเป็นระบบ ทั้งในด้านข้อดี จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการออกแบบการนิเทศ เพื่อจะได้ร่วมกันวางแผนการนิเทศในครั้งถัดไป” D2 (3 กันยายน 2567)

“ผมมีความเห็นว่า ควรจัดทำรายงานให้ครอบคลุมทุกส่วน ตั้งแต่บทนำ วัตถุประสงค์ กระบวนการนิเทศ ผลการประเมิน ข้อเสนอแนะ และบทสรุป เสนอแนะทางที่สามารถนำไปปรับใช้ในการนิเทศครั้งต่อไป อาจมีการเพิ่มเครื่องมือการประเมิน การปรับปรุงเนื้อหาหรือกิจกรรม และการเพิ่มการติดตามผลหลังการนิเทศและมีการเผยแพร่รายงานผลการนิเทศผ่านทางเว็บไซต์โรงเรียน” A (7 กันยายน 2567)

3. ผลการนำเสนอและประเมินแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

จากการนำเสนอแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา (D) จำนวน 3 คน ศึกษานิเทศก์ (ES) จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มงาน (AH) จำนวน 1 คน และนักวิชาการ (A) จำนวน 2 คน พบว่า ผู้เกี่ยวข้องทั้ง 7 คน มีความเห็นว่า แนวทางการนิเทศ

ภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ รายละเอียดดังนี้

การประชุมการสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อสรุปว่ามีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้และมีความเป็นประโยชน์ ซึ่งเป็นแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนทุ่งสง ประกอบด้วยการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ การวางแผนและกำหนดทางเลือก การปฏิบัติการนิเทศภายใน และการประเมินและรายงานผล และกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การรวมกลุ่ม การออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา การนำแผนสู่การปฏิบัติ การสะท้อนผล การสรุปและรายงานผลการดำเนินการ การนำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการดำเนินการนิเทศภายใน เป็นการร่วมกันคิด ร่วมกันแนะนำ ให้ความช่วยเหลือกัน โดยกระบวนการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทำให้การนิเทศภายในดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นดังนี้

“ผมมีความเห็นว่า การนำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาประยุกต์ใช้ จะทำให้การดำเนินการนิเทศภายในเป็นระบบ” D1 (11 ธันวาคม 2567)

“ดิฉันมีความเห็นว่า การนำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการร่วมกันคิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกันพัฒนา และร่วมกันแก้ปัญหา ทำให้พัฒนาการดำเนินการนิเทศภายใน” D2 (11 ธันวาคม 2567)

“ผมมีความเห็นว่า ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ให้มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและเป็นทางเลือกสำหรับสถานศึกษาอื่น ๆ ” A (11 ธันวาคม 2567)

อภิปรายผล

สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ขาดระบบการนิเทศ ไม่มีปฏิทินการนิเทศที่ชัดเจน ความพร้อมของครูที่ไม่เพียงพอ ขาดความเข้าใจในกระบวนการการนิเทศ ไม่มีโครงสร้างและแผนการนิเทศที่ชัดเจน 2) การวางแผนและกำหนดทางเลือก มีการประชุมวางแผนการนิเทศ จัดภาระงานและเวลาในการนิเทศให้เหมาะสม สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศอย่างชัดเจน ประชุมร่วมกันระหว่างฝ่ายบริหารและบุคลากรในโรงเรียนในการจัดทำโครงการดำเนินการนิเทศ 3) การปฏิบัติการนิเทศภายใน ดำเนินงานการนิเทศให้เป็นไปตามปฏิทินและแผนการนิเทศที่กำหนดไว้ ประชุมก่อนดำเนินการนิเทศ นำผลการนิเทศไปปรับปรุง 4) การประเมินและรายงานผล มีการวางแผนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประเมินผลการนิเทศ สรุปและรายงานผลการนิเทศให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ นำข้อสรุปมาปรับปรุงและวางแผนการดำเนินการนิเทศในครั้งถัดไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนทุ่งสงมีการนิเทศภายในที่ค่อนข้างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริขวัญ โภญจนันท (2564) พบว่า การจัดการศึกษาภายในโรงเรียนมีการดำเนินงานที่สำคัญหลายด้าน โดยเริ่มจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ซึ่งทุกโรงเรียนมีการเก็บข้อมูลพื้นฐานจากการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณภาพต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำส่งข้อมูลให้กับฝ่ายการศึกษาท้องถิ่น สำหรับการวางแผนและกำหนดทางเลือก ผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียนมีทักษะในการวางแผนและสามารถกำหนดแนวทางดำเนินการให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของโรงเรียน รวมถึงการประเมินผลและรายงานผลที่ผู้อำนวยการมีความรู้ในการประเมินผลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนอย่างชัดเจน และสามารถติดตามผลเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ส่วน การปฏิบัติการนิเทศ ผู้อำนวยการให้ความสำคัญกับการจัดการนิเทศ โดยการประชุมคณะกรรมการและมอบหมายงานต่าง ๆ รวมถึงการจัดทำสื่อและเครื่องมือที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การนิเทศดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ กฤตชัย เจริญสุข (2562) พบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเริ่มต้นจากการศึกษาสภาพความต้องการ โดยโรงเรียนรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบปัญหาและความต้องการของโรงเรียน วางแผนการนิเทศ โรงเรียนจัดประชุมร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อจัดทำแผนการนิเทศทั้งในด้านการทำงานและการสอน เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศมีความเหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศ ในการดำเนิน การนิเทศ โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงาน

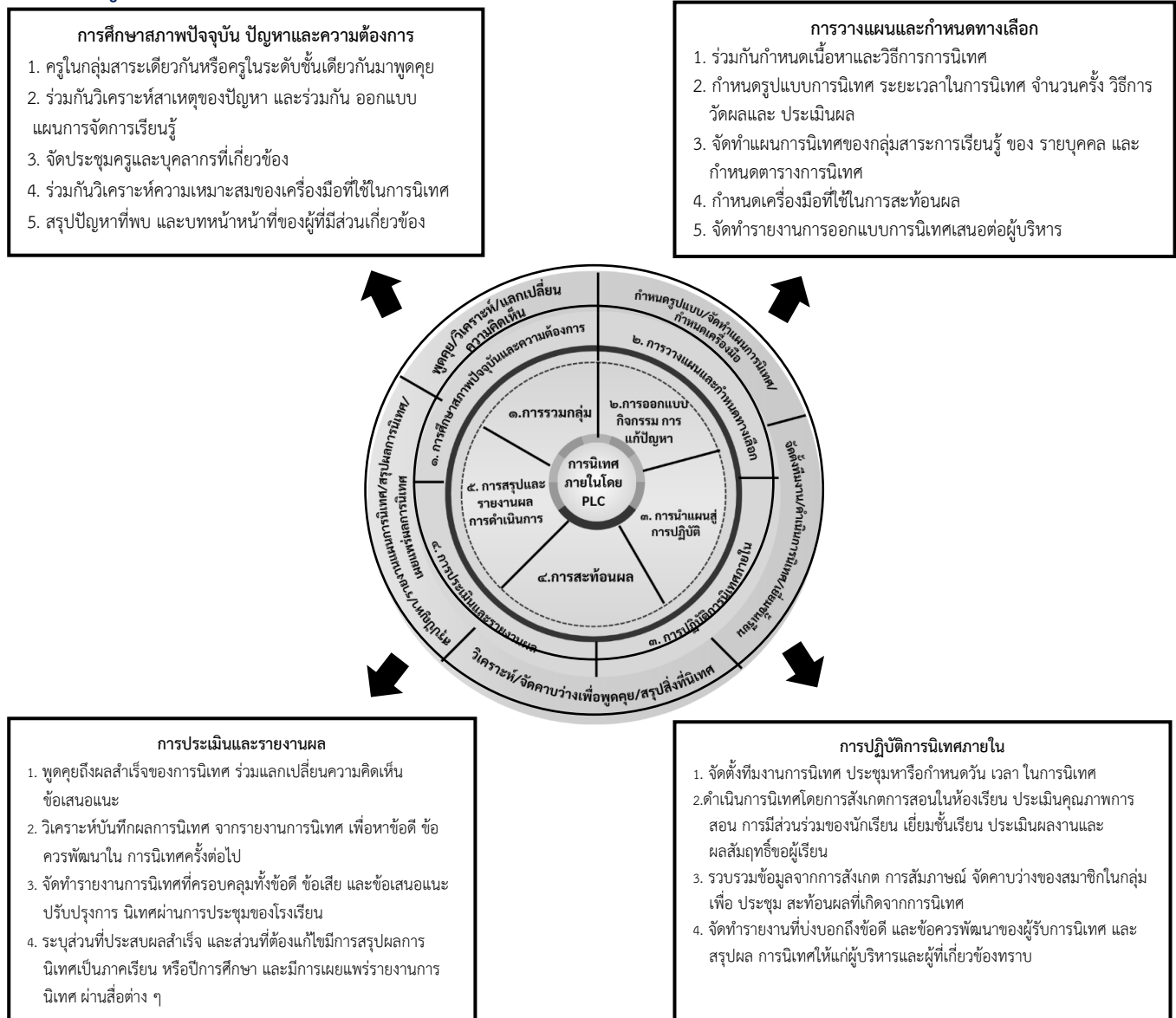
การนิเทศภายใน และปฏิบัติตามแผนการนิเทศโดยใช้การสังเกตการสอนเป็นหลัก โรงเรียนมีการประเมินผลการนิเทศทุกขั้นตอนเพื่อให้การนิเทศภายในโรงเรียนมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า แนวทางการนิเทศภายในมีการดำเนินการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้ในการนิเทศภายใน ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนและกำหนดทางเลือก 3) การปฏิบัติการนิเทศภายใน และ 4) การประเมินและรายงานผล โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 1) การรวมกลุ่ม 2) การออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา 3) การนำแผนสู่การปฏิบัติ 4) การสะท้อนผล 5) การสรุปและรายงานผลการดำเนินการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการรวมกลุ่มพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หรือปัญหาที่พบ โดยกระบวนการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพช่วยสนับสนุนให้ครูพัฒนาทักษะการสอน ช่วยให้ครูเรียนรู้เทคนิคการสอนใหม่ ๆ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ อธิศ ไชยศิริพันธ์ (2562) พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย การเตรียมการ การวางแผน การปฏิบัติการ การสะท้อนผล ปรับปรุงและประเมินผล และการสรุปและการรายงานผล ส่วนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วย ด้านวิสัยทัศน์ร่วม ทีมร่วมแรงร่วมใจ ภาวะผู้นำร่วม การเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพ ชุมชนกัลยาณมิตร โครงสร้างสนับสนุนชุมชน และรูปแบบมีความเหมาะสมผลเชิงทฤษฎีและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ฐาปนา จ้อยเจริญ (2563) พบว่า รูปแบบการนิเทศตามแนวคิดการพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเชิงรุกของนักศึกษาครุศึกษาศาสตร์แบ่งออกเป็น 1) องค์ประกอบด้านบุคคล ได้แก่ นักศึกษาผู้พัฒนาบทเรียน นักศึกษาคู่มือพัฒนาบทเรียน ครูพี่เลี้ยงอาจารย์นิเทศก์และผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และ 2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 2.1) ขั้นตอนเตรียมผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 2.2) ขั้นตอนปฏิบัติการนิเทศ ซึ่งดำเนินการ 5 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหาและการเตรียมการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ระยะที่ 2 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ระยะที่ 3 การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้และสังเกตชั้นเรียน ระยะที่ 4 สะท้อนคิด และระยะที่ 5 การปรับปรุงบทเรียน และ 2.3) ขั้นตอนอภิปราย และสรุปการนิเทศ

ผลการนำเสนอและประเมินแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า การนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาเป็นแนวทางในการนิเทศภายใน โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ได้สถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การนำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราชตามกระบวนการ ทำให้โรงเรียนสามารถดำเนินการนิเทศภายในได้ตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ อธิศ ไชยศิริพันธ์ (2562) พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในประกอบด้วย การเตรียมการ ที่เตรียมข้อมูลและความพร้อมในการนิเทศ การวางแผน ซึ่งกำหนดแนวทางและกระบวนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศเป็นการดำเนินการตามแผนที่กำหนด การสะท้อนผลเป็นการปรับปรุงและประเมินผลที่ใช้ในการประเมินผลและปรับปรุงกระบวนการนิเทศเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ การสรุปและการรายงานผล เพื่อสรุปผลการดำเนินงานและรายงานให้ทราบ สำหรับกระบวนการของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ได้แก่ วิสัยทัศน์ร่วมที่ทุกคนในชุมชนมีทิศทางเดียวกัน ทีมร่วมแรงร่วมใจ ที่สมาชิกในทีมทำงานร่วมกัน ภาวะผู้นำร่วมที่ทุกคนมีบทบาทในการเป็นผู้นำร่วมกัน การเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพ ที่สมาชิกเรียนรู้และพัฒนาทักษะวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ชุมชนกัลยาณมิตรที่มีการสนับสนุนและให้กำลังใจกัน และโครงสร้างสนับสนุนชุมชนที่จัดเตรียมทรัพยากรและโครงสร้างเพื่อสนับสนุนการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับ จตุรงค์ ธนะสลิ้งกูร (2565) พบว่า องค์ประกอบของกระบวนการนิเทศมีความสอดคล้องกับ ขั้นตอนของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ การวางแผนการนิเทศ โดยการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมหรือความตระหนักในความสำคัญของการนิเทศร่วมกัน การวางแผน

การนิเทศร่วมกัน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การออกแบบกระบวนการนิเทศร่วมกันและการสร้างเครื่องมือ การนิเทศ การดำเนินการนิเทศบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วม การประเมินและรายงานผล

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

จากภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย สามารถอธิบายได้ดังนี้

แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนทุ่งสง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช มีการศึกษาเรื่องการนิเทศภายใน ตามกระบวนการ 4 ขั้นตอนและกระบวนการชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 1) การรวมกลุ่ม 2) การออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา 3) การนำแผนสู่การปฏิบัติ 4) การสะท้อนผล 5) การสรุปและรายงานผลการดำเนินการ โดยมีองค์ความรู้ประกอบด้วย 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนและกำหนดทางเลือก 3) การปฏิบัติการนิเทศภายในและ 4) การประเมินและ รายงานผล เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีคุณภาพอย่างเป็นขั้นตอนและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย สรุปได้ว่า สภาพการณ์เทศภายในของโรงเรียนทุ่งสง พบว่า สถานศึกษายังขาดระบบการนิเทศที่เป็นลำดับขั้นตอน ไม่มีปฏิทินการนิเทศที่ชัดเจน สถานศึกษาต้องร่วมกันพูดคุย เพื่อวางแผนดำเนินการนิเทศภายในโดยการจัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันวิเคราะห์เครื่องมือการนิเทศภายในที่เหมาะสม กำหนดรูปแบบการนิเทศภายใน ดำเนินการนิเทศภายใน และประเมินผล รายงานผลการนิเทศ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า กานิเทศภายใน ประกอบด้วย 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนและกำหนดทางเลือก 3) การปฏิบัติการนิเทศภายใน และ 4) การประเมินและรายงานผล และกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 1) การรวมกลุ่ม 2) การออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา 3) การนำแผนสู่การปฏิบัติ 4) การสะท้อนผล 5) การสรุปและรายงานผลการดำเนินการ ดังนั้น การนำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการทำงานร่วมกัน แบ่งปันความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ช่วยกันวางแผนการสอน วิเคราะห์ผลงานนักเรียนโดยใช้ข้อมูลจริงจากการเรียนของนักเรียนเพื่อพัฒนาแผนการสอนหรือแก้ไขปัญห โดยมิขั้นตอนการดำเนินการ ประกอบด้วย วางแผนการนิเทศ ปฏิบัติการนิเทศ ประเมินและรายงานผล เพื่อพัฒนาและปรับปรุง ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อสรุปว่า มีความเป็นไปได้ เหมาะสมและเป็นประโยชน์ ทำให้การดำเนินการนิเทศเป็นไปอย่างมีระบบและเกิดประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีนโยบายสนับสนุนผู้บริหารในการกำหนดแนวทางการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการอบรมพัฒนาครูและสนับสนุนครูให้มีความรู้เกี่ยวกับการนิเทศภายในมีแนวทางการนิเทศภายในให้โรงเรียนในสังกัดได้นำไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง

1.3 สถานศึกษาควรมีการดำเนินการนิเทศภายใน และมีการพัฒนาการนิเทศภายในทั้งระบบในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยการมีส่วนร่วมจากบุคลากรทุกฝ่าย

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

2.1 สถานศึกษาที่นำผลการวิจัยมาปรับใช้ในการนิเทศภายในควรคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษา

2.2 สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการนำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาปรับใช้ในการนิเทศภายใน

2.3 งานวิจัยนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้กับการนิเทศภายในของโรงเรียนกระบวนการนิเทศโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เน้นการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ดังนั้น โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการประชุม การจัดสัมมนา การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ การปฏิบัติการนิเทศ การรายงานผล และการมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลทุกขั้นตอน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการนิเทศภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสถานศึกษาควรนำแนวทางการนิเทศภายในไปปรับใช้ในสถานศึกษา

3.2 ควรศึกษาเรื่องการนิเทศภายในโดยใช้หลักพุทธธรรม ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา

3.4 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา และส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2562. สืบค้นจาก <https://www.moe.go.th/wp-content/uploads/2022/01/MOE-Authority.pdf>.
- กฤตณัย เจริญสุข. (2562). การศึกษาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกระดับดีมาก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 14(2), 1-13.
- กลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนทุ่งสง. (2566). คู่มือปฏิบัติงาน กลุ่มบริหารงานวิชาการ: โรงเรียนทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ฉบับที่ 2. นครศรีธรรมราช: โรงเรียนทุ่งสง.
- จตุรงค์ ธนะสีลังกูร. (2565). รูปแบบการพัฒนาทักษะการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: พหุกรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครราชสีมา. วารสารราชพฤกษ์, 20(2), 69-84.
- ฐานา จ้อยเจริญ. (2563). การพัฒนารูปแบบการนิเทศตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเชิงรุกของนักศึกษาครุวิทยาาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. (การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- ศิริขวัญ โกญจันนท. (2564). การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- อติศ ไชยศิริรินทร์. (2562). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา. (การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).